

PROSPECTS OF EXPORT DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL AND INDUSTRIAL PRODUCTION IN UKRAINE AT THE BEGINNING OF XXI CENTURY

O. Pylypenko

National University of Food Technologies

Key words:

*Export potential
External trade
European integration
Oriented to export
production
Standardization of
products*

Article history:

Received 16.01.2015
Received in revised form
15.02.2015
Accepted 25.02.2015

Corresponding author:

O. Pylypenko
E-mail:
npnuht@ukr.net

ABSTRACT

The main internal problems and the adverse conditions of the external environment, which create barriers when developing the potential of Ukrainian export and the realization of its competitive advantages on the world market are analyzed. The necessity of forming the state integral system of export promotion is underlined; the main tasks for the bodies of state administration in context of growth of the external trade efficiency are also defined. The specific measures that will favor improvement of financial assistance to export and tax regulation instruments, speeding-up transition to the high-technology production, growth of the national products competitiveness on the external markets and improvement of the external trade informational support are proposed.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТУ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

О.С. Пилипенко

Національний університет харчових технологій

У статті проаналізовано основні проблеми, які перешкоджають розвиткові експортної торгівлі України та реалізації конкурентних переваг на світовому ринку. Підкреслено необхідність формування цілісної системи заходів державної підтримки експорту та висвітлено основні завдання, які стоять перед органами державного управління щодо підвищення ефективності зовнішньоторговельної політики країни. Окреслено конкретні заходи щодо вдосконалення фінансового сприяння експорту та податкового регулювання, прискорення переходу до високотехнологічного виробництва, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на зовнішніх ринках, а також поліпшення інформаційного забезпечення зовнішньоторговельної діяльності.

Ключові слова: експортний потенціал, зовнішня торгівля, європейська інтеграція, експортоорієнтоване виробництво, стандартизація продукції.

Постановка проблеми. Реалізація європейського інтеграційного вектора зовнішньоекономічної та зовнішньоторговельної політики України вимагає нових підходів і цілісної стратегічної програми якісного удосконалення як товарної, так і географічної структури експорту, а також державних заходів щодо підтримки й стимулювання. Зважаючи на це, актуальним завданням новітніх наукових досліджень залишається визначення основних напрямків і перспективних заходів у сфері сприяння ефективній реалізації експортного потенціалу України. В сучасних умовах, коли Україна має від'ємне зовнішньоторговельного сальдо, обсяги падіння експорту до Росії та інших європейських країн є загрозливими, і коли зовнішнім ринкам притаманна жорстка конкуренція виробників продукції, головним завданням органів державного управління має стати удосконалення та розвиток експортного потенціалу України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальним проблемам, які перешкоджають розвиткові українського експорту, а також можливим шляхам їх вирішення приділяють увагу такі вчені: В. Мовчан, Т. Мельник, Л. Івашова, А. Мазаракі, Л. Кутідзе, Ю. Верланов, Н. Осадча, О. Школьний, І. Орлик, Н. Резнікова, О. Алімова та інші. Але з огляду на те, що проблема удосконалення експортного потенціалу України залишається відкритою, додаткового вивчення й аналізу потребують сучасні умови розвитку українського експорту, існуючі проблеми та перешкоди на шляху завоювання міцних позицій на світовому ринку з метою пошуку оптимальних державних управлінських рішень і шляхів подолання цих перешкод у контексті формування потужного та конкурентоспроможного експортного сектору економіки.

Метою статті є дослідження проблем у сфері реалізації експортного потенціалу України, визначення перспектив розвитку вивозу промислової, сільськогосподарської продукції та основних заходів уряду країни удосконалення, враховуючи сучасні реалії економічного і соціального розвитку України та євроінтеграційний вектор її зовнішньоторговельної політики.

Виклад основного матеріалу дослідження. У середині 90-х років ХХ ст. пострадянська економіка була зруйнована, а вітчизняна легка і харчова промисловість були в занепаді. Однак у харчову промисловість надійшли інвестиції, і сьогодні вона має виробників-гігантів, всесвітньо відомі бренди і всі можливості для експорту. На відміну від харчової, в легку промисловість нічого не вкладали і сьогодні вона перебуває в жалюгідному стані. На сьогодні найбільш стабільний попит у світі на українську сонячну олію. Україна є найбільшим виробником і експортером цього продукту. За обсягами виробництва цієї продукції наша держава посідає перше місце у світі і з кожним роком ці обсяги зростають. Наприклад, у першій половині 2014 р. було вироблено 3,1 млн тонн, що на 43,5 % більше, ніж за аналогічний період 2013 року. Всього за 2014 р. було вироблено 4,2 млн тонн.

Зернові продукти — це одна з найважливіших традиційних статей вітчизняного експорту. В 2014 р. Україна експортувала 32,3 млн тонн зерна і ввійшла в трійку найбільших світових експортерів зерна, залишивши попереду США — 72,3 млн тонн і Європейський Союз — 38,5 млн тонн. За останнє десятиліття незалежності експорт зерна з України виріс на 77 %. Нашій державі вдалося обійти такі визнані «житниці світу», як Канада — 28 млн тонн, Аргентина —

21,9 млн тонн і Бразилія — 20,1 млн тонн. За прогнозами Міністерства економічного розвитку, в 2015 р. Україна експортує 32 млн тонн зернових. Невеликий спад пов'язаний з окупацією Криму. Також може вплинути на експорт зниження цін на нафту, що знизить і світові ціни на зернові культури.

Україна підтримує зовнішньоекономічні зв'язки з 217 країнами світу, але основних партнерів лише два — Росія і Європейський Союз. Географічна структура зовнішньої торгівлі держави в 2014 р. виглядала так: 36 % товарів експортувалися до країн Європи, 28 % — країн Азії, 17 % — до Росії, 7 % — до інших країн СНД, 10 % — до країн Африки і 2 % — до інших країн. Цифри Держкомстату змушують констатувати, що російський ринок ми поступово втрачаємо, а знайти йому заміну дуже складно. За 11 місяців 2014 р. порівняно з відповідним періодом 2013 р. експорт скоротився на 11,3 %, імпорт — на 27,6 %. Завдяки цьому торговельне сальдо (різниця між експортом і імпортом) вперше за останні роки стало позитивним і склало 293,2 млн дол. США. Експорт зменшився катастрофічно і однією з причин можна назвати падіння імпорту. Причина падіння вітчизняної зовнішньої торгівлі — це торговельна війна між Україною і Росією. За результатами попереднього року через різноманітні заборони, обмеження Україна поставила продукції на 4,5 млрд дол. США менше, а в поточному році ця сума перевищить 5 млрд дол. США. Експорт до країн Євросоюзу зріс всього на 1 млрд дол. США [14]. Європа купує у нас виключно кукурудзу і чавун, а це не може компенсувати втрату російського ринку, куди Україна продавала готові продукти харчування, продукцію машинобудування і хімічної промисловості.

На український експорт значний вплив справляють внутрішні і зовнішні чинники. Серед внутрішніх гострих проблемний характер мають такі чинники:

- недосконалість норм українського законодавства у сфері управління здійсненням і розвитком експортної діяльності порівняно з нормами міжнародного права;

- низька конкурентоспроможність вітчизняної харчової та іншої промислової продукції;

- важкий фінансовий стан більшості підприємств обробної промисловості і конверсійних виробництв;

- гіперінфляція та зростання цін на 32 %, що звужує можливості використання курсового фактора з метою просування експорту;

- недостатній розвиток вітчизняних систем сертифікації і контролю якості експортної продукції в умовах суттєвого посилення вимог до споживчих, екологічних характеристик і безпеки продуктів харчування;

- випереджаюче зростання цін на готову продукцію та послуги нових монополій порівняно зі збільшенням цін на вироби обробної промисловості й продукцію агропромислового комплексу;

- брак спеціальних знань і досвіду роботи у сфері експорту в більшості українських підприємств, а також брак координації їх діяльності на зовнішніх торгових ринках.

Вищезазначені внутрішні чинники значно стримують розвиток експортно-орієнтованих галузей промисловості. Також вагомим є негативний вплив

зовнішніх чинників, серед яких можна виділити погіршення політичної ситуації в ряді країн, посилення конкуренції між виробниками товарів протягом останнього десятиліття; стрімке підвищення вимог споживачів до якості продукції, зумовлене запровадженням у виробництво інноваційних технологій; втілення країнами політики протекціонізму, а також політичної підтримки урядами своїх експортерів; збереження елементів дискримінації українських експортерів за кордоном; низький світовий рейтинг надійності України для надання кредитів та інвестицій, що ускладнює використання іноземних фінансових ресурсів для розвитку експортного потенціалу країни; недостатньо ефективна та послідовна політики України в напрямі міжнародної економічної інтеграції [3, с. 136].

Враховуючи внутрішні і зовнішні чинники, які визначають сучасний стан і перспективи розвитку українського експорту, а також те, що питання державної підтримки експортоорієнтованих виробників залишається невирішеним на багатьох рівнях, назріла необхідність невідкладних кроків спрямованих на формування цільової системи заходів державного стимулювання та вдосконалення експорту, тим паче що на сьогодні в Україні не існує окремої офіційно затвердженої стратегічної програми сприяння експорту. Так, у 2010 р. на громадське обговорення було винесено проект «Національної стратегії розвитку експорту України», підготовлений Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, але, на жаль, ця стратегія так і не була затверджена [4, с. 7].

У комплексі економічних заходів щодо стимулювання зовнішньої торгівлі України найбільш ефективним засобом є фінансове сприяння держави вітчизняним експортерам, в тому числі із залученням коштів державного бюджету, яке передбачає використання механізмів кредитування експорту, страхування експортних кредитів, надання державних гарантій. Заходи щодо стимулювання експорту за рахунок коштів держбюджету повинні відповідати нормам і вимогам СОТ, що визначають прийнятий у світовій практиці порядок надання державної підтримки експорту [5, с. 44].

Враховуючи сучасний стан української економіки і актуальність проблем розвитку зовнішньоторговельного потенціалу України, а також те, що недосконалість існуючої фінансової підтримки експортерів, зокрема низька дієздатність систем державного експортного кредитування і страхування є однією з основних причин формування негативного сальдо зовнішньоторговельного балансу країни, домінуючими завданнями в галузі фінансового сприяння експорту мають стати такі:

- удосконалення нормативно-правової бази, де мають бути чітко визначені головні напрями підтримки національних виробників;
- фінансування програм розвитку пріоритетних проектів розвитку стратегічних експортоорієнтованих підприємств;
- надання кредитно-страхової підтримки й податкових пільг підприємствам-виробникам високотехнологічної та інноваційної продукції, яка експортується;
- надання державою гарантійних зобов'язань щодо кредитних ресурсів, які залучаються уповноваженими банками для забезпечення обіговими коштами виробництв і організацій, орієнтованих на експорт своєї продукції;

- страхування експортних кредитів від комерційних і політичних ризиків для забезпечення захисту експортерів;

- надання зв'язаних кредитів країнам-імпортерам вітчизняної продукції (як це практикують у своїй діяльності банки Німеччини, Японії, Франції та інших країн [6, с. 131];

- створення національної лізингової компанії, яка б забезпечувала сприятливі умови для закупівель іноземними замовниками високотехнологічних українських товарів [7, с. 28]. Це могло б стати одним із напрямів реалізації програм з фінансування потенційних покупців вітчизняної продукції;

- впровадження системи добровільного страхування експортних кредитів на випадок неплатоспроможності покупця через форс-мажорні обставини, зростання втрат від коливань валютного курсу, відмови іноземного покупця від продукції тощо.

З метою стимулювання експорту в Україні у 2012 р. Верховна Рада запропонувала законопроект «Про державну фінансову підтримку експортної діяльності», яким передбачалось створення спеціалізованої державної фінансової структури, що доповнювала б діяльність Укрексімбанку та інших приватних банків [8, с. 42]. Але на законопроект було накладено вето. Головними його недоліками були неврегульованість механізму діяльності суб'єктів, що отримують фінансову підтримку, відсутність чітких критеріїв відбору контрактів і суб'єктів господарювання, страхування, перестрахування ризиків і гарантування виконання зобов'язань яких здійснюється державною фінансовою структурою. Крім цього, виявилось, що напрями діяльності цієї установи багато в чому дублюватимуть діяльність Укрексімбанку, яка є досить успішною.

Також необхідно зазначити, що на сьогодні українські підприємства майже не користуються послугами інструментів торговельного фінансування, які пропонуються на ринку українськими банками. Це пов'язано з вартістю торговельного фінансування, яка значно вища в Україні, ніж у багатьох країнах — торговельних партнерах, що підтверджується результатами опитування, проведеного Інститутом економічних досліджень і політичних консультацій. Бізнесу вигідніше отримати торговельне фінансування непрямо, тобто завдяки зарубіжним партнерам, аніж звертатись до українських банків. За оцінками учасників ринку, лише близько 2 % торговельного потоку в Україні покрито інструментами торговельного фінансування [4, с. 31]. Отже, доки в Україні вартість банківських послуг залишається високою, створення окремої спеціалізованої структури з кредитування експорту на сьогодні є нереальним.

Також одним із найважливіших напрямів підтримки експорту, особливо товарів з високим ступенем обробки, є використання важелів податкового регулювання. У процесі вдосконалення чинного податкового законодавства України доцільно вивчити й апробувати можливі форми податкового заохочення експортерів для внесення відповідних коректив в існуючі законодавчі акти, в тому числі:

- відміна ПДВ на вироби, що виготовляються з ліцензіями як для зовнішнього, так і внутрішнього ринку. Без цього, як правило, ліцензійна продукція машинобудування не стане конкурентоспроможною [9, с. 280];

- розробка комплексу заходів щодо зниження непрямого оподаткування експорту послуг і приведення механізму його регулювання у відповідність до вимог Світової організації торгівлі;

- звільнення експортерів від сплати податку на рекламу експортних товарів;

- зниження розмірів державного мита при розгляданні в арбітражних судах позовів, пов'язаних з виробництвом та експортом товарів і послуг.

Крім цього, доцільно дослідити можливості стимулювання використання промислового устаткування для виробництва експортної продукції шляхом зниження ставки податку на майно чи за допомогою його часткової компенсації через зменшення інших обов'язкових платежів.

Важливим є спрямування управлінських дій держави на збільшення високо-технологічних товарів у структурі українського експорту. Одним з найефективніших механізмів прискорення переходу до високотехнологічних виробництв може стати запровадження кластеризації економіки в Україні. Кластеризація надає поштовх виробничо-територіальному і соціально-економічному аспектам розвитку регіонів на основі використання всіх внутрішніх можливостей [10, с. 98]. Кластери складаються із промислових підприємств, науково-дослідних компаній а інформаційно-дорадчих організацій, які мають працювати в одній галузі економіки та розташовуватися в одному регіоні. Ефективність кластеризації економіки підтверджує багаторічний європейський досвід [11, с. 101]. На думку багатьох економістів, кластеризацію економіки доцільно запроваджувати і в Україні, адже вона сприяє більш ефективному використанню природно-ресурсного потенціалу регіонів, що забезпечує сталий соціально-економічний розвиток країни. Необхідно терміново створити сприятливі умови для ведення бізнесу. Якщо нашому уряду реформаторів це вдасться і інвестиційний клімат виявиться більш сприятливий, ніж у сусідів, то великі гроші обов'язково в Україну прийдуть.

Підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на зовнішніх ринках також повинно бути одним із пріоритетних завдань уряду України. В цьому аспекті великого значення набуває організація в країні ефективної системи сертифікації експортної продукції. Назріла необхідність створення в країні державної інспекції з якості експортованих товарів. Ця установа могла б служити бар'єром на шляху проникнення недоброякісної продукції на зовнішні ринки і сприяла б випуску конкурентоспроможної продукції з урахуванням сучасних прискіпливих вимог іноземних споживачів до її якості. Також важливим аспектом цих процесів є участь України в роботі міжнародних і регіональних організацій із сертифікації з метою взаємного визнання результатів тестування експортованої продукції.

Проблема розвитку та реалізації експортного потенціалу України вимагає також поліпшення інформаційного забезпечення зовнішньоторговельної діяльності. Першочерговим завданням в цьому напрямку є створення системи зовнішньоторговельної інформації. Ця проблема не є новою для Української держави. Десятиліттями вона не вирішувалась. Для ефективного функціонування даної системи потрібно сформувати розгалужену мережу інформаційно-консультативних служб, які змогли б забезпечити оперативне надання

зовнішньоторговельної інформації у зручній для клієнта формі. Серед найбільш актуальних і перспективних проектів у галузі інформаційного забезпечення вітчизняного експорту можна виділити такі:

- створення Українського інформаційно-консалтингового центру сприяння експорту, в якому концентрувалася б повна база даних українських підприємств та їхніх торговельних партнерів з питань комерційних заявок і пропозицій, нормативно-правових і законодавчих актів з метою надання послуг суб'єктам господарської діяльності у сфері експорту, і який також здійснював би моніторинг експортно-імпортних операцій;

- започаткування Українського інформаційного центру СОТ щодо стандартизації, сертифікації і технічних бар'єрів у торгівлі, який сприяв би поінформованості національних експортерів про стандарти і технічні вимоги до традиційних та потенційно нових українських експортних товарів [12, с. 32];

- розвиток системи інформатизації про сучасні досягнення української та зарубіжної науки і техніки, передовий виробничий і підприємницький досвід.

Питаннями надання інформаційно-консультаційних послуг експортерам в Україні займаються кілька установ: Міністерство економічного розвитку і торгівлі й Комплексна система інформаційно-консультаційної підтримки та розвитку експорту, які інформують зовнішні ринки про українські товари й послуги [13, с. 31].

Представництво України в міжнародних організаціях, зокрема у Світовій організації торгівлі з 2007 р., також потребує удосконалення. На сьогодні діє Постійне представництво України при Організації Об'єднаних Націй та інших міжнародних організаціях у Женеві, яке підпорядковане Міністерству закордонних справ України [14]. Але сьогоднішнє представництво України в СОТ є недостатнім, що позначається на ефективності захисту її інтересів з огляду на членство у СОТ з 2007 р., тому необхідно залучити до роботи у Представництві більшу кількість висококваліфікованих спеціалістів, які б відповідали за такі основні напрямки, як доступ до ринку, технічні бар'єри в торгівлі, санітарні і фітосанітарні заходи, торговельні питання у сфері захисту прав інтелектуальної власності тощо.

Таким чином, за умов відсутності офіційно затвердженої стратегічної програми сприяння експорту та з метою реалізації запропонованого комплексу заходів щодо вдосконалення експортного потенціалу України конче необхідно розробити єдину цільову Програму розвитку експорту сільськогосподарської та промислової продукції з України, запровадження якої сприятиме узагальненню і систематизації пріоритетних завдань у сфері державної підтримки експортоорієнтованих галузей виробництва.

На думку О. Алимової, стратегічною метою даної Програми має стати підвищення ефективності і масштабів експортної діяльності країни на основі розширення асортименту й поліпшення якості продукції, удосконалення товарної і географічної структури експорту, використання прогресивних форм міжнародного торговельно-економічного співробітництва, а тактичною — нарощування експорту на традиційних українських ринках для відродження вітчизняного виробництва і подальшої перебудови національної економіки.

Формування ефективного механізму розвитку і реалізації експорту сільськогосподарської та промислової продукції України потребує вирішення урядом та органами державного управління ряду невідкладних завдань, а саме:

1. Забезпечення макроекономічної стабільності та умов для розвитку підприємництва, залучення іноземних інвестицій в Україну.

2. Забезпечення функціонування механізмів кредитування і страхування експорту за участю держави, а також надання державних гарантійних зобов'язань щодо експортних кредитів.

3. Погодження заходів, що приймаються у сфері зовнішньоекономічної діяльності, з цілями і завданнями уряду, а також проведення експертизи проектів законів та інших нормативних актів, виходячи з їх впливу на розвиток вітчизняного експортного потенціалу.

4. Широке залучення українських ділових кіл до проведення спеціальних заходів щодо стимулювання експорту.

5. Створення системи зовнішньоторговельної інформації та інформаційно-консультаційних служб, які включали б їх регіональні і зарубіжні представництва.

6. Організація оперативної роботи Кабінету Міністрів України щодо активного просування української експортної продукції на зовнішні ринки та захист вітчизняних експортерів за кордоном.

7. Фінансове сприяння розвитку експорту і його податкове заохочення.

8. Здійснення нагальних заходів урядом щодо підтримки розвитку високотехнологічних галузей виробництва.

9. Розробка системи стандартизації експортної продукції.

10. Інформаційне забезпечення зовнішньоторговельної діяльності. Створення інформаційних бюро тощо.

11. Відкриття торговельних представництв України за кордоном.

12. Сприяння доступу українських експортерів до міжнародних ринків.

Реалізація цих завдань вимагатиме щорічних бюджетних асигнувань, об'єми яких доцільно визначати, виходячи з існуючої світової практики, відкоригувавши їх з урахуванням сучасного стану української економіки і сформованої структури українського експорту.

Висновки

З огляду на вищевикладене, слід зазначити, що Україна прагне інтегруватися до європейської економіки, стати її складовою частиною. Уряд має спрямовувати значні зусилля на подолання проблем, які існують у сфері розвитку експорту промислової і сільськогосподарської продукції. З метою вирішення цих проблем і реалізації перспективних заходів назріла необхідність розробити цільову програму розвитку експорту України.

Швидке здійснення урядом необхідних реформ дозволить створити сприятливі умови для динамічного розвитку експорту на основі прогресивної зміни спеціалізації та підвищення конкурентоспроможності національної економіки, підвищити якість української продукції і закріпити присутність національних експортерів на традиційних європейських та азійських ринках

збуту продукції, сприяти виходу на нові, не освоєні раніше зовнішні ринки, а також забезпечити процес інтеграції України в європейську та світову економічні спільноти.

Література

1. Мичковская Н. Сможет ли Украина повторить китайский опыт / Н. Мичковская // Комсомольская правда. Украина. — 2014. — 7 ноября.
2. Гаценко А. Пять товаров, которыми может гордиться Украина / А. Гаценко // Комсомольская правда. Украина. — 2014. — 7 ноября.
3. Алимova О.О. Экспортний потенціал в Україні: проблеми та перспективи реалізації // Електронне наукове фахове видання «Державне управління: удосконалення та розвиток». — 2013.
4. Управління експортним потенціалом України: монографія / А.А. Мазаракі [та ін.]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. — К.: КНТЕУ, 2007. — 210 с.
5. Верланов Ю.Ю. Передумови формування зовнішньоторговельної політики країни в контексті економічної безпеки / Ю.Ю. Верланов, А.А. Васильєв // Наукові праці Чорноморського державного університету ім. П. Могили. — 2009. — Т. 64, вип. 51. — С. 53—59.
6. Осадча Н.В. Системне уявлення щодо регуляторного митного режиму в умовах глобалізації зовнішньоекономічної діяльності / Н.В. Осадча // Вісник економічної науки України. — 2009. — № 1. — С. 134—145.
7. Мовчан В. Політика сприяння експорту в Україні після адміністративної реформи / В. Мовчан. — К.: ПРООН, 2012. — 43 с.
8. Школьний О.О. Стимулювання виходу українських підприємств на зовнішні ринки / О.О. Школьний // Формування ринкових відносин в Україні. — 2009. — № 1. — С. 42—46.
9. Навроцька Н.А. Конкурентоспроможність української економіки в умовах глобалізації / Н.А. Навроцька // Вісник Донецького національного університету. Серія «Економіка і право». — 2010. — Т. 1, вип. 2. — С. 278—285.
10. Орлик І.О. Проблеми та пріоритети розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств торгівлі України / І.О. Орлик // Науковий вісник НЛТУ України. — 2012. — Вип. 22.2. — С. 216—221.
11. Кизим Н.А. Концентрация экономики и конкурентоспособность стран мира / Н.А. Кизим, В.М. Горбатов. — Х.: ИД «Инжэк», 2005. — 216 с.
12. Кутідзе Л.С. Экспортний потенціал регіону: сутність, діагностика, механізми реалізації: Монографія / Л.С. Кутідзе. — Запоріжжя: ЗНУ, 2011. — 318 с.
13. Резникова Н. Экспортные проблемы украинской экономики / Н. Резникова // Финансовые рынки и ценные бумаги. — 2008. — № 12. — С. 30—33.
14. Мичковская Н. Внешняя торговля обвалилась / Н. Мичковская // Комсомольская правда. Украина. — 2015. — 9 февраля.

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ЭКСПОРТА ПРОДУКЦИИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА И ПРОМЫШЛЕННОСТИ УКРАИНЫ В НАЧАЛЕ ХХ ВЕКА

А.Е. Пилипенко

Национальный университет пищевых технологий

В статье проанализированы основные проблемы, препятствующие развитию экспортной торговли Украины и реализации конкурентных преимуществ на мировом рынке. Подчеркнута необходимость формирования целостной системы мер государственной поддержки экспорта и освещены основные

задачи, стоящие перед органами государственного управления по повышению эффективности внешнейторговой политики страны. Определены конкретные меры по совершенствованию финансового содействия экспорту и налогового регулирования, ускорению перехода к высокотехнологичному производству, повышению конкурентоспособности отечественной продукции на внешних рынках, а также улучшению информационного обеспечения внешнейторговой деятельности.

Ключевые слова: экспортный потенциал, внешняя торговля, европейская интеграция, экспортноориентированное производство, стандартизация продукции.